

Warszawa, dnia 6.06.2006 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Jan Szyszko

DGO-070/16/123/06/ET
(dot. BPS/DSK-043-295/06)

KANCELARIA SENATU
BIURO PREZIDIALNE

wpłynęło dn. 6.06.06.
nr. 3237, podpis.....

BPS

~~SEKRETARIA T~~

Biura Frac Senackich

Wpłynęło dn. 7.06.06. zał.....
nr. 3978, podpis.....

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Nawiązując do złożonego podczas posiedzenia Senatu RP w dniu 20 kwietnia 2006 r. oświadczenia senatora Andrzeja Mazurkiewicza, dotyczącego propozycji zmian prawa w zakresie gospodarowania olejami odpadowymi przedstawiam poniżej swoje stanowisko.

Ad 1 Proces regeneracji olejów odpadowych powinien być prowadzony w instalacjach spełniających zasadę BAT.

Proponowane brzmienie art. 39 ust. 1 ustawy o odpadach:

„Oleje odpadowe będą w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi poprzez regenerację, rozumianą jako proces prowadzony na instalacjach spełniających wymagania najlepszej dostępnej techniki, o której mowa w art. 143, art. 204 i art. 207 ustawy-Prawo ochrony środowiska, w którym oleje bazowe mogą być produkowane przez rafinowanie olejów odpadowych, a w szczególności przez usunięcie zanieczyszczeń, produktów utlenienia i dodatków zawartych w tych olejach”.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego zagadnienie najlepszej dostępnej techniki (BAT) zostało uregulowane ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.). Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych jako całości (Dz.U. Nr 122, poz. 1055) wskazuje, że działalność polegająca na odzysku olejów odpadowych w procesie ich regeneracji podlega obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego (warunek: zdolność przerobowa instalacji wynosi powyżej 10 t/dobę). Konsekwencją takiej kwalifikacji jest, zgodnie z art. 204 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, m.in.

konieczność spełnienia przez instalację wymagań ochrony środowiska wynikających z najlepszych dostępnych technik.

W związku z powyższym, proponowany przepis byłby powieleniem istniejących już regulacji prawnych.

Ad 2 Zagospodarowanie olejów odpadowych przez posiadaczy oraz wytwórców, niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniach, powinno podlegać karze aresztu albo grzywny.

Proponowane brzmienie art. 73 ustawy o odpadach:

„Kto:

1) miesza oleje odpadowe z innymi odpadami niebezpiecznymi w czasie ich zbierania lub magazynowania, jeżeli poziom zanieczyszczeń w olejach odpadowych przekracza dopuszczalne wartości,

2) wykorzystuje oleje odpadowe niezgodnie z warunkami określonymi w wydanych zezwoleniach
podlega karze aresztu albo grzywny”.

Zaproponowane powyżej brzmienie art. 73 ustawy o odpadach, wyszczególniające również tych posiadaczy, którzy wykorzystują oleje odpadowe niezgodnie z warunkami określonymi w wydanych zezwoleniach, należy uznać za nieuzasadnione.

Istnieją już określone przepisami procedury regulujące poruszaną w tym miejscu kwestię.

W sytuacji, gdy przedsiębiorca działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, zgodnie z art. 30 ustawy właściwy organ wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń. Jeśli mimo wspomnianego wezwania posiadacz odpadów nadal działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ cofa to zezwolenie bez odszkodowania.

Natomiast przepisy karne stosuje się dopiero w przypadku, gdy posiadacz odpadów prowadzi odzysk odpadów bez wymaganej decyzji (art. 70 ustawy o odpadach).

Ad 3 Zdecydowane działania ukierunkowane na pozyskiwanie olejów odpadowych od wytwórców bez wynagrodzenia.

Proponowane brzmienie art. 39 ust. 4 ustawy o odpadach:

„Posiadacz odpadów w postaci olejów odpadowych, powstałych w wyniku prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, jeżeli nie jest w stanie we własnym zakresie wykonać obowiązków określonych w ust. 1 albo w ust. 2 jest zobowiązany przekazać te odpady nieodpłatnie podmiotowi gwarantującemu zgodne z prawem ich zagospodarowanie.”

Generalnie w przypadku olejów przyjęto w Polsce zasadę rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

W związku z powyższym zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. Nr 62, poz. 639, z późn. zm.) istnieje dla wprowadzających produkty określone w ustawie obowiązek zapewnienia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu. Z tego tytułu, również oni ponoszą koszty zagospodarowania olejów odpadowych, tak jak w przypadku innych odpadów. W odniesieniu do olejów odpadowych jedyną dopuszczoną przepisami ustawy formą recyklingu jest ich regeneracja.

Zgodnie z tendencjami w prawodawstwie unijnym, przepisy dotyczące prawa do bezpłatnego oddawania odpadów (w tym znaczeniu, że odbierający nie może pobierać zapłaty) odnosi się wyłącznie do gospodarstw domowych. W innych przypadkach kwestia ta jest zawarta w umowie między stronami.

Wobec powyższego nie wydaje się właściwym, wprowadzenie proponowanego zapisu. Należy podkreślić, że w warunkach polskich, możliwość otrzymania zapłaty za zebrane odpady jest skuteczną motywacją do ich zbierania.

Ad 4 Wspieranie organizowania w gminach tzw. Gminnych Punktów Zlewu, w celu pozyskiwania olejów odpadowych z tzw. źródeł rozproszonych.

Proponowane brzmienie art. 5 ust. 2 ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej:

„Przedmiotem działania organizacji może być wyłącznie działalność związana z organizowaniem, zarządzaniem lub prowadzeniem przedsięwzięć związanych z odzyskiem, a w szczególności z recyklingiem odpadów, w tym działalność wspomagająca administrację samorządową w budowie systemów zbiórki odpadów opakowaniowych i użytkowych, a także edukacja ekologiczna”.

Uwzględnienie zgłoszonej propozycji zmian w art. 5 ust 2 ustawy, uzupełniające zakres działania organizacji odzysku o działalność wspomagającą administrację samorządową w budowie systemów zbierania odpadów opakowaniowych i użytkowych, byłoby powieleniem istniejących już regulacji prawnych. Dotychczasowe brzmienie omawianego przepisu zezwala bowiem organizacji odzysku na działalność wspomagającą administrację samorządową w budowie systemów zbierania odpadów opakowaniowych i użytkowych, która faktycznie stanowi przedsięwzięcie związane z odzyskiem i recyklingiem odpadów.

Ponadto, na organizacje odzysku nałożono obowiązek prowadzenia edukacji ekologicznej.

Ad 5 Wpisanie do Krajowego Planu Gospodarki Odpadami proponowanego przez Spółkę (Konsorcjum Olejów Przepracowanych – Organizacja Odzysku) zintegrowanego Ogólnokrajowego Systemu Zbiórki i Zagospodarowania Olejów Odpadowych.

Propozycja Konsorcjum Olejów Przepracowanych dotycząca zintegrowanego Systemu Zbiórki i Zagospodarowania Olejów Odpadowych zostanie przeanalizowana w ramach prac nad aktualizacją krajowego planu gospodarki odpadami.

Ad 6 Obowiązująca ulga w podatku akcyzowym na oleje smarowe z tytułu zastosowania baz pochodzących z regeneracji olejów odpadowych winna przysługiwać tylko producentowi, który zastosował krajowe zregenerowane oleje bazowe.

Proponowane brzmienie §13 ust. 1 pkt 7a, b rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 kwietnia 2004 r. w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego (Dz.U. Nr 97, poz. 966, z późn. zm.):

„Sprzedaż olejów smarowych:

- a) *w części opowiadającej 40% stawki podatku akcyzowego dla tych wyrobów, w okresie od dnia 1 lutego 2005 r. do dnia 31 grudnia 2005 r. w przypadku ich wytworzenia z udziałem minimum 10 % krajowych baz olejowych rafinowanych wodorem, uzyskanych z regeneracji olejów odpadowych – przepracowanych;*

- b) *w części odpowiadającej 25 % stawki podatku akcyzowego dla tych wyrobów, w okresie od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. w przypadku ich wytworzenia z udziałem minimum 10 % krajowych baz olejowych rafinowanych wodorem, uzyskanych z regeneracji olejów odpadowych – przetworzonych;”*

Należy zaznaczyć, że zmiana powyższego przepisu leży w kompetencjach Ministra Finansów. Z punktu widzenia ochrony środowiska i systemu gospodarowania olejami odpadowymi w Polsce, propozycja wydaje się być uzasadniona.

- Ad 7. Zezwolenie na wywóz olejów odpadowych może być udzielone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska tylko w przypadku potwierdzenia, że nie ma możliwości przeprowadzenia regeneracji tych olejów w kraju.

Propozycja dodania ust. 8b do art. 11 ustawy z dnia 30 lipca 2004 r. o międzynarodowym obrocie odpadami (Dz.U. Nr 191, poz. 1956, z późn. zm.) o brzmieniu: *„W przypadku eksportu olejów odpadowych lub wewnątrz wspólnotowej dostawy olejów odpadowych w celu poddania ich regeneracji przedsiębiorca jest obowiązany przedstawić oświadczenie prowadzących w kraju instalacje do regeneracji olejów odpadowych, znajdujące się na wykazie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, o braku możliwości przyjęcia odpadów”*

oraz propozycja dodania ust. 1a do art. 11 ustawy z dnia 30 lipca 2004 r. o międzynarodowym obrocie odpadami:

„Główny Inspektor Ochrony Środowiska może odmówić wydania zezwolenia na wywóz olejów odpadowych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku kiedy jest to niezgodne z założeniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, gdy nie są w pełni wykorzystane moce przerobowe krajowych instalacji do regeneracji olejów odpadowych.”

Odnosząc się do wprowadzenia proponowanych wyżej zmian należy stwierdzić, że istnieją wątpliwości dotyczące nierównego traktowania podmiotów; Polska sprowadza oleje odpadowe, proponując jednocześnie zakaz ich wywozu do przerobu w instalacjach zagranicznych. Istnieje obawa, że spowodowałoby to zgłoszenie protestu ze strony Komisji Europejskiej.

W związku z powyższym propozycja dokonania ww. zmian wydaje się być nieuzasadniona.

- Ad 8 Przedsiębiorca produkujący w kraju oleje smarowe z udziałem wytworzonych w kraju olejów bazowych pochodzących z regeneracji może je włączyć do rzeczywiście uzyskanego poziomu recyklingu, jeżeli prowadzi w specjalistycznej instalacji proces regeneracji w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.)

Proponowane brzmienie § 1 ust.1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakie powinien spełnić przedsiębiorca produkujący w kraju oleje smarowe z udziałem wytworzonych w kraju olejów bazowych pochodzących z regeneracji, w celu włączenia ich do rzeczywiście uzyskanego poziomu recyklingu (Dz.U. Nr 131, poz. 1475):

„Przedsiębiorca produkujący w kraju oleje smarowe z udziałem wytworzonych w kraju olejów bazowych pochodzących z regeneracji może je włączyć do rzeczywiście uzyskanego poziomu recyklingu, jeżeli:

- 1) prowadzi w specjalistycznej instalacji proces regeneracji w rozumieniu ww. ustawy o odpadach lub*

- 2) *nabywa oleje bazowe pochodzące z regeneracji olejów odpadowych od przedsiębiorców prowadzących proces regeneracji w specjalistycznej instalacji,*
- 3) *spełnia wymagania najlepszej dostępnej techniki, o której mowa w art. 143, art. 204 i art. 207 ustawy - Prawo ochrony środowiska.*

Proponowany przepis byłby powieleniem przepisów już obowiązujących.

Zgodnie z art. 143 ustawy – Prawo ochrony środowiska, każda technologia stosowana w nowo uruchamianych lub zmienianych w istotny sposób instalacjach i urządzeniach powinna spełniać wymagania, przy których określaniu uwzględnia się kryteria właściwe dla najlepszej dostępnej techniki.

Ad 9 Pomimo dokonania w dniu 29 lipca 2005 r. nowelizacji ustawy o obowiązkach przedsiębiorców (Dz.U. Nr 175, poz. 1458), nadal nie ma możliwości uzyskania – ze środków z opłaty produktowej, gromadzonych na odrębnych rachunkach NFOŚi GW – dotacji na wskazane w ww. ustawie działania.

Proponowane brzmienie § 9 ust.1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad i kryteriów gospodarowania środkami z opłat produktowych (Dz. U. Nr 122, poz. 1052):

„Dotacje mogą być udzielane na:

- 1) *przedsięwzięcia pilotażowe dotyczące wdrożenia postępu technicznego technologii o dużym stopniu ryzyka lub posiadających charakter eksperymentalny,*
- 2) *monitoring systemu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych,*
- 3) *zbiórkę i recykling odpadów użytkowych dla przedsiębiorców i organizacji odzysku przekraczających wymagane poziomy odzysku i recyklingu,*
- 4) *odzysk i recykling odpadów opakowaniowych,*
- 5) *odzysk i recykling odpadów użytkowych powstałych z akumulatorów nikielowo-kadmowych, nikielowo-żelazowych, innych akumulatorów elektrycznych oraz baterii i ogniw galwanicznych,*
- 6) *odzysk i recykling odpadów użytkowych powstałych z opon,*
- 7) *zbieranie i regenerację odpadów użytkowych powstałych z olejów smarowych, dla przedsiębiorców i organizacji odzysku,*
- 8) *odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów użytkowych powstałych z lamp wyładowczych,*
- 9) *działań wykonywanych przez gminy (związki gmin) w zakresie selektywnego zbierania odpadów użytkowych z akumulatorów nikielowo-kadmowych, nikielowo-żelazowych, innych akumulatorów elektrycznych oraz baterii ogniw galwanicznych, opon, olejów smarowych i lamp wyładowczych,*
- 10) *edukację ekologiczną dotyczącą selektywnego zbierania i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych wymienionych w ustawie.”*

Propozycja rozszerzenia celów, na które mogą być udzielane dotacje jest uzasadniona, jednak tylko w odniesieniu do przepisów dotyczących działań wykonywanych przez gminy (związki gmin).

Pozostałe cele ze względu na to, że dotyczą one dofinansowania działalności przedsiębiorców, stanowiłyby pomoc publiczną, która zgodnie z prawem Unii Europejskiej jest obostrzona dodatkowymi, szczegółowymi procedurami.

Ponadto wątpliwości budzi pkt 7, który ogranicza możliwość udzielenia dotacji na zbieranie i regenerację odpadów powstałych wyłącznie z olejów smarowych.

Warto nadmienić, że na określone w propozycji zmian przepisów cele możliwe jest uzyskanie pożyczki (§ 6 – 8 ww. rozporządzenia), która może być częściowo umorzona na wniosek pożyczkobiorcy, po spełnieniu warunków określonych przepisami.

Ad 10 Objęcie obowiązkiem odzysku i recyklingu wszystkich olejów smarowych bez względu na PKWiU.

Propozycja zmian dotyczy załącznika nr 3 poz. 1 ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.

Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem, obowiązek odzysku i recyklingu dotyczy grupy olejów smarowych - symbol PKWiU 23.20.18-50, z wyłączeniem:

- olejów smarowych do prowadzenia przemian chemicznych innych niż proces specyficzny (23.20.18-50.10)
- olejów białych i parafiny ciekłej (23.20.18-50.40)
- mieszanki olejów do obróbki metali, olejów zapobiegających przyleganiu do form, olejów antykorozyjnych (23.20.18-50.60)
- olejów smarowych pozostałych oraz pozostałych olejów (23.20.18-50.80)
- olejów odpadowych (23.20.40)

Natomiast zgodnie z propozycją do załącznika nr 3 do ww. ustawy obowiązek ten obejmowałby oleje smarowe bez względu na PKWiU.

Trzeba wyjaśnić, że z wyjątkiem rodzaju: oleje smarowe pozostałe oraz pozostałe oleje (23.20.18-50.80) i rodzaju: oleje odpadowe (23.20.40), wyłączeniu podlegają te odpady, które stanowią składnik surowcowy w procesach technologicznych lub są użytkowane w sposób, który uniemożliwia ich zbieranie po okresie eksploatacji. Słusznie, więc tych rodzajów olejów smarowych nie można zaliczyć do podlegających odzyskowi i recyklingowi.

Natomiast rodzaj: oleje smarowe pozostałe oraz pozostałe oleje (23.20.18-50.80) będzie można objąć obowiązkiem odzysku i recyklingu dopiero wówczas, gdy zostanie zorganizowany zgodnie z zasadami ochrony środowiska system selektywnego zbierania olejów odpadowych, a proponowany rodzaj olejów będzie stanowił odrębną grupę zbieranych selektywnie odpadów.

W obecnej chwili, proponowane zmiany związane z załącznikiem 3 ww. ustawy należy uznać za nieuzasadnione.

Ad 11 Zmiana zawartości chloru w olejach odpadowych przeznaczonych do innych metod odzysku niż regeneracja.

Ewentualne uwzględnienie propozycji dotyczących rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi (Dz.U. Nr 192, poz. 1968), tj. schematu postępowania z olejami odpadowymi w celu ich zakwalifikowania do właściwego procesu odzysku albo unieszkodliwiania leży w kompetencjach Ministra Gospodarki.

Przyjęte rozwiązanie w ww. rozporządzeniu należy uznać za słuszne, bowiem oleje z ponad 0,2 % zawartością chloru powinny być unieszkodliwiane ze względu na możliwość pojawienia się dioksyn przy niedotrzymaniu warunków procesu.

Zmiana zaproponowana w zakresie załącznika nr 3 dotyczącego cech klasyfikujących olej odpadowy do unieszkodliwiania, gdzie usunięto kryterium temperatury zapłonu powyżej 56°C, wydaje się nie do przyjęcia. Kryterium to, jako zabezpieczenie przed niebezpieczeństwem wybuchu podczas procesu spalania, obowiązuje we wszystkich

przepisach krajów członkowskich Unii Europejskiej, dotyczących wymagań jakościowych dla olejów odpadowych przeznaczanych do spalania z odzyskiem energii.

Przekazując powyższe, uprzejmie informuję, że zaproponowane zmiany w obowiązujących przepisach, znajdujące uzasadnienie dla ich wprowadzenia, dla których właściwy jest Minister Środowiska zostaną przekazane do Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeglądu Prawa w Zakresie Ochrony Środowiska, w innych przypadkach zostaną przekazane właściwym ministrom.

Z
T. Warchałowska

Z up. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
Teresa Warchałowska

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych i Samorządowych w KPRM